

درس نهم:

نام	معرفی	آثار	سایر
خواجه نصیرالدین توسی	قرن هفتم	اخلاق ناصری	از علمای بزرگ ریاضی، نجوم و حکمت و از وزیران بزرگ آن دوره است. با تدابیر خاصی از خرابی شهرها و کشتار دسته جمعی مردم به دست هلاک جلوگیری کرد. او یکی از فقهای مذهب تشیع است که هلاک را به ایجاد رصدخانه مراغه تشویق کرد.
ابوریحان بیرونی	۳۶۲. ۴۴۰ ق	التفهیم آثار الباقیه تحقیق ماللهند	اوایل عمر خود در دربار خوارزمشاهیان سپس در گرگان در دربار قابوس بن وشمگیر و کتاب اثار الباقیه را به نام شاه تالیف کرد. بعد با محمود غزنوی به جنگهای او در هندوستان رفت و با دانشمندان هند مصاحبت داشت و مواد لازم برای تالیف کتاب تحقیق ماللهند فراهم آورد. اثر مهم او التفهیم است.
استاد حاسب			کمال الدین محمد حاسب از دانشوران و ریاضی دانان مشهور و هم روزگاران خواجه نصیر که مدتی استاد وی بوده است.

فعل ماضی

به فعلی که در زمان گذشته انجام شده باشد فعل ماضی می گویند.

انواع فعل ماضی:

۱. ماضی ساده (مطلق)، ۲. ماضی نقلی، ۳. ماضی استمراری، ۴. ماضی بعید، ۵. ماضی التزامی، ۶. ماضی مستمر (جاری)

ماضی ساده (مطلق):

از کاری که در انجام گذشته شده و تمام شده است، خبر می دهد.

طرز ساخت: بن ماضی (مصدر بدون ن) + شناسه های ماضی (م، ی، - / یم، ید، - ند)

مثال: از مصدر دیدن:

شخص	مفرد	جمع
اول شخص	دیدم	دیدیم
دوم شخص	دیدی	دیدید
سوم شخص	دید	دیدند

ماضی نقلی:

کاری که در گذشته انجام شده است ولی اثرش همچنان باقی است، خبر می دهد و یا برای نقل قول کاری که در گذشته انجام شده است به کار می رود.

طرز ساخت: صفت مفعولی (بن ماضی + ه) + ام، ای، است / ایم، اید، اند

مثال: از مصدر دیدن:

شخص	مفرد	جمع
اول شخص	دیده ام	دیده ایم
دوم شخص	دیده ای	دیده اید
سوم شخص	دیده است	دیده اند